

Rekomendacje Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektoratu Sanitarnego

dotyczące organizacji odwiedzin pacjentów przebywających w zakładach opiekuńczo-leczniczych/pielęgnacyjno-opiekuńczych (ZOL/ZPO) w czasie epidemii COVID-19, w związku z postępowaniem realizacji Narodowego Programu Szczepień

Warszawa 07.07.2021 r.

W związku z realizacją Narodowego Programu Szczepień, w tym zaszczepieniem przeciwko COVID-19 większości pacjentów i personelu zakładów opiekuńczo-leczniczych/pielęgnacyjno-opiekuńczych (ZOL/ZPO), zasadne jest **stopniowe wznowienie możliwości odwiedzin pacjentów przebywających w ZOL/ZPO**, z zachowaniem odpowiednich środków zapobiegania i kontroli zakażeń w tych placówkach.

Na potrzeby niniejszych rekomendacji przyjmuje się, że:

- Przez **osobę zaszczepioną przeciw COVID-19** należy rozumieć osobę, która otrzymała pełny cykl szczepienia przeciwko COVID-19 i której wystawiono Unijny Certyfikat COVID z tytułu bycia zaszczepionym szczepionką, która została dopuszczona do obrotu w Unii Europejskiej i upłynęło co najmniej 14 i nie więcej niż 365 dni od podania ostatniej dawki szczepionki:
 - w przypadku większości szczepionek (Pfizer, Moderna, Astra-Zeneca) na szczepienie składają się 2 dawki - osoby, które przyjęły dopiero pierwszą z dawek znajdują się więc w trakcie szczepienia i nie są jeszcze osobami zaszczepionymi w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,
 - wyjątek stanowi szczepionka Johnson & Johnson, która jest jednodawkowa - przyjęcie pojedynczej dawki oznacza, że osoba jest już w pełni zaszczepiona;
- Przez **osobę, która przebyła zakażenie wirusem SARS-CoV-2** należy rozumieć osobę, u której minęło od 11 do 180 dni od otrzymania pozytywnego wyniku testu PCR potwierdzającego zakażenie i posiada Unijny Certyfikat COVID z tytułu przejścia choroby;

3. Przez **osobę posiadającą negatywny wynik testu PCR lub antygenowego** (zgodnego z listą wzajemnie uznawanych testów antygenowych opracowaną przez Komitet Bezpieczeństwa Zdrowotnego), należy rozumieć osobę, która wykonała test nie wcześniej niż 48 godzin przed dniem odwiedzin i posiada dokument potwierdzający wykonanie testu w tym terminie.

W każdej z poniżej opisanych sytuacji, w których dopuszcza się możliwość:

- opuszczania ZOL/ZPO przez pacjenta oraz
- odwiedzania pacjenta przez gości na terenie placówki,

konieczne jest zachowanie reżimu sanitarnego w trakcie całego okresu przebywania pacjenta „na przepustce” oraz w czasie wizyty.

Mając na względzie aktualną sytuację epidemiologiczną w kraju, przygotowano zalecenia dotyczące odwiedzin pacjentów przebywających w ZOL/ZPO z uwzględnieniem poniższych warunków:

1. Jeżeli pacjent:

- jest **zaszczepiony przeciwko COVID-19** albo
- **przebył zakażenie wirusem SARS-CoV-2**, albo
- **posiada negatywny wynik testu PCR lub antygenowego**,

rekomenduje się umożliwienie:

- przebywania pacjenta poza terenem placówki np. w celu odwiedzenia bliskich, lub odbycia konsultacji lekarskich, przy zachowaniu reżimu sanitarnego (**załącznik nr 1**);
- odwiedzania pacjenta na terenie placówki przez gości, którzy również zostali **zaszczepieni przeciwko COVID-19**, przy zachowaniu wymaganego reżimu sanitarnego (**załącznik nr 2**);
- odwiedzania pacjenta na terenie placówki, przez osoby niezaszczepione, które:
 - **posiadają negatywny wynik testu PCR lub antygenowego**¹,albo
 - **przebył zakażenie wirusem SARS-CoV-2**,przy zachowaniu reżimu sanitarnego (**załącznik nr 2**);
- odwiedzania pacjenta na terenie placówki przez osoby niezaszczepione, które **nie spełniają warunków określonych w punkcie 1 c**, z zachowaniem zasad wzmożonego reżimu sanitarnego (**załącznik nr 3**).

¹Testy antygenowe mogą być wykonywane na terenie placówki - w przypadku, gdy dana placówka dysponuje tymi testami i zdecyduje się na ich wykorzystanie przy organizacji odwiedzin u pacjentów.

2. Jeżeli pacjent **nie spełnia warunków wskazanych w pkt 1, tj.:**
- **nie jest zaszczepiony przeciwko COVID-19,**
 - **nie przebył zakażenia wirusem SARS-CoV-2,**
 - **nie posiada negatywnego wyniku testu PCR lub antygenowego,**

rekomenduje się umożliwienie:

- a) odwiedzania pacjenta na terenie placówki przez gości, którzy zostali **zaszczepieni przeciwko COVID-19**, przy zachowaniu wzmożonego reżimu sanitarnego (**załącznik nr 3**);
- b) odwiedzania pacjenta przez osoby niezaszczepione, które **spełniają warunki określone w punkcie 1 c** (tzn. uzyskały negatywny wynik testu antygenowego lub PCR w kierunku wirusa SARS-CoV-2, wykonanego na 48 godzin przed planowaną wizytą, lub przebyły zakażenie wirusem SARS-CoV-2), przy zachowaniu wzmożonego reżimu sanitarnego (**załącznik nr 3**)².

Nie rekomenduje się umożliwienia odwiedzania pacjenta, o którym mowa w pkt 2, przez osoby niezaszczepione, które nie spełniają warunków określonych w punkcie 1 c (tzn. nie wykonywały testu antygenowego lub PCR w kierunku wirusa oraz nie przebyły zakażenia wirusem SARS-CoV-2).

Dodatkowo, jeśli pacjent nie został zaszczepiony ani nie przebył zakażenia wirusem SARS-CoV-2, zaleca się szczególną ostrożność oraz indywidualne rozważenie w każdym przypadku możliwości rozszerzania zakresu jego aktywności poza terenem placówki, jak i umożliwiania odwiedzin przez osoby bliskie, zwłaszcza w sytuacjach, w których aktywność poza terenem placówki lub odwiedziny są konieczne (np. wizyty lekarskie, pożegnanie).

Ostateczne decyzje w zakresie aktywności pacjentów poza terenem ZOL/ZPO oraz organizacji odwiedzin pacjentów przez gości na terenie placówki powinny być podejmowane przez kierownika danego zakładu, przy uwzględnieniu bieżącej sytuacji epidemiologicznej występującej na danym obszarze oraz w podmiocie, a także postępu realizacji szczepień w tej placówce.

² Testy antygenowe mogą być wykonywane na terenie placówki – w przypadku, gdy dana placówka dysponuje tymi testami i zdecyduje się na ich wykorzystanie przy organizacji odwiedzin u pacjentów.

Załącznik nr 1.

Zasady reżimu sanitarnego do stosowania przez pacjenta poza terenem placówki

Podczas przebywania pacjenta poza terenem placówki powinno się bezwzględnie przestrzegać następujących zasad:

1. W miejscach publicznych zachowywać dystans społeczny wynoszący min. 1,5 m od innych osób, unikać zbiorowisk oraz miejsc zatłoczonych, nie witać się poprzez podanie ręki, pocałunki, przytulanie (wirus przenosi się drogą kropelkową, ale także przez kontakt ze skażoną powierzchnią).
2. Unikać wszelkich wizyt i kontaktów z innymi osobami, które nie są niezbędne, w szczególności dużych spotkań rodzinnych i towarzyskich.
3. Będąc w otoczeniu innych osób zasłaniać usta i nos maseczką, najlepiej z filtrem lub stosować podwójną maseczkę (wirus przenosi się drogą kropelkową podczas np. mówienia, kichania, kaszlu). Kaszląc lub kichając zasłaniać usta i nos chusteczką lub zgięciem łokciowym.
4. Często myć ręce wodą z mydłem (min. 30 sek.) lub dezynfekować je wcierając ok. 3 ml preparatu do dezynfekcji rąk (1 doza) aż do całkowitego wyschnięcia (istnieje ryzyko przeniesienia wirusa z zanieczyszczonych powierzchni na ręce lub przez dotyk z innymi osobami, np. poprzez podanie ręki).
5. Regularnie wietrzyć pomieszczenia, w których przebywa pacjent.

Załącznik nr 2.

Podstawowe zasady reżimu sanitarnego, które powinny być bezwzględnie przestrzegane podczas odwiedzin pacjentów przebywających w ZOL/ZPO:

1. Osoba odwiedzająca nie może mieć objawów infekcji (w tym m.in. kataru, kaszlu, gorączki, bólu gardła).
2. Osoba odwiedzająca zobowiązana jest do dokładnego (min. 30 sek.) umycia rąk wodą z mydłem, niezwłocznie po wejściu do podmiotu leczniczego.
3. Podczas wizyty konieczne jest stosowanie maseczki zasłaniającej usta i nos.
4. Wykonywanie czynności pielęgnacyjnych przy pacjencie przez osobę odwiedzającą możliwe jest po uprzednim (bezpośrednio przed kontaktem) dokładnym umyciu lub zdezynfekowaniu przez nią rąk.
5. Podczas wizyty należy unikać gromadzenia się w jednym miejscu oraz bardzo bliskiego kontaktu z pacjentem, jak: przytulanie, uściski, pocałunki.
6. Pacjenta może odwiedzać jednocześnie 1 osoba, a w szczególnych sytuacjach 2 osoby.
7. Niezbędna jest rejestracja osób odwiedzających (imię, nazwisko, data wizyty, kontakt, dane odwiedzanego pacjenta).
8. Personel placówki odpowiedzialny jest za wietrzenie pomieszczenia, w którym odbywają się odwiedziny - przed i po wizycie oraz w miarę możliwości również w jej trakcie.

Bardziej szczegółowe wytyczne/rozwiązania dotyczące organizacji odwiedzin pacjentów przebywających w ZOL/ZPO powinny być opracowywane i wdrażane przez kierowników i personel danej placówki, przy uwzględnieniu:

- bieżącej sytuacji epidemiologicznej w tym podmiocie oraz na danym obszarze,
- po konsultacji z lokalnymi służbami sanitarnymi, a także
- w zależności od postępu realizacji procesu szczepień w placówce.

Załącznik nr 3.

Zasady wzmoczonego reżimu sanitarnego, które powinny być bezwzględnie przestrzegane podczas odwiedzin pacjentów przebywających w ZOL/ZPO:

1. Osoba odwiedzająca nie może mieć objawów infekcji (w tym m.in. kataru, kaszlu, gorączki, bólu gardła).
2. Osoba odwiedzająca zobowiązana jest do dokładnego (min. 30 sek.) umycia wodą z mydłem, niezwłocznie po wejściu do podmiotu leczniczego.
3. Podczas wizyty konieczne jest stosowanie maseczki zasłaniającej usta i nos.
4. Preferowaną formą odwiedzin są spotkania na zewnątrz budynku (ogród, park, altana).
5. W czasie wizyty zalecane jest zachowanie dystansu min. 1,5 m od odwiedzanego pacjenta i innych osób przebywających w placówce.
6. Rekomenduje się stworzenie takich warunków w placówce, aby odwiedzający miał kontakt tylko z osobą odwiedzaną i zaszczepionym personelem placówki wskazanym do organizacji odwiedzin.
7. Pacjenta może odwiedzać jednocześnie maksymalnie 1 osoba.
8. Niezbędna jest rejestracja osób odwiedzających (imię, nazwisko, data wizyty, kontakt, dane odwiedzanego mieszkańca).
9. W szczególnych sytuacjach jak np. pożegnanie - gdy wizyta odbywa się w budynku, personel placówki odpowiedzialny jest za wietrzenie pomieszczenia, w którym odbywają się odwiedziny - przed i po wizycie oraz w miarę możliwości również w jej trakcie.

Bardziej szczegółowe wytyczne/rozwiązania dotyczące organizacji odwiedzin pacjentów przebywających w ZOL/ZPO powinny być opracowywane i wdrażane przez kierowników i personel konkretnej placówki, przy uwzględnieniu:

- bieżącej sytuacji epidemiologicznej w tym podmiocie oraz na danym obszarze,
- po konsultacji z lokalnymi służbami sanitarnymi, a także
- w zależności od postępu realizacji procesu szczepień w placówce.

